

Bijlage 2

JAARVERSLAG BESTUUR VVR MEI 2014-DECEMBER 2014

Aanvulling op het Jaarverslag oktober 2013-mei 2014

I INLEIDING

Het vorige 'jaarverslag' van de VVR was een verslag over driekwart jaar, te weten van oktober 2013 tot mei 2014. Door het houden van een extra Algemene Ledenvergadering op 29 januari 2015 biedt het bestuur als aanvulling op dit verslag een verslag over de resterende periode van het jaar 2014 aan. Beide verslagen vormen een geheel.

Er is opnieuw voldoende te melden.

Allereerst en vooral is het succesvolle lustrumcongres gehouden waarin veel energie is gaan zitten van het bestuur.

Daarnaast heeft het bestuur naast meer reguliere en andere activiteiten vooral ook tijd besteed aan het denken over een nieuwe toekomst vaste opzet van onze Vereniging. De ALV in januari 2015 is daar de resultante van.

Naast de helaas inmiddels 'reguliere' onderwerpen heeft zich dit laatste half jaar een nieuw gegevens aangevend: de discriminatie van vrouwen bij het bepalen van letselschade en de studerende moeders.

II. BESTUUR

In het bestuur zijn in het afgelopen driekwart jaar geen wijzigingen opgetreden.

Het bestuur bestaat uit: Mieke van der Burg, voorzitter, Cathrijn Haubrich, secretaris, Marina van de Vijver, penningmeester, de leden Leo Klijn, Marjan Weijers, Riek Vilters en Joke Swiebel.

Wel is het zoeken naar nieuwe bestuursleden. Volgend jaar zullen tenminste twee nieuwe bestuursleden, waaronder voorzitter en secretaris gevonden moeten zijn. Dit is een van de redenen waarom door het nu zittende bestuur over de toekomst is nagedacht.

De inhoudelijke en organisatorische ondersteuning is in de afgelopen maanden opnieuw weggevallen. Bestendige invulling door vrijwilligers blijkt moeizaam te zijn. Gelukkig was, is en blijft Toos Verhaar ons bestendige anker, die vanuit de Universiteit Leiden haar administratieve taken ten behoeve van de VVR invult. Het bestuur dankt haar voor haar goede, betrouwbare en continue inzet.

III. ACTIVITEITEN

Bijgevoegd is een overzicht van activiteiten van het bestuur (Bijlage 1).

Hieronder volgt de inhoudelijke beschrijving van de belangrijkste activiteiten van de laatste driekwart jaar.

III. a. Themabijeenkomst Discriminatie bij letselschade Op 5 juni werd door VVR/werkgroep SER een succesvolle bijeenkomst gehouden over een uitspraak van de Rb Den Haag over de hoogte van een letselschadevergoeding, die aan een jonge Turkse vrouw was toegekend na een aanrijding. Op de bijeenkomst zijn niet-discriminatoire alternatieven voor inschatting van toekomstig arbeidsvermogen naar voren gekomen. (verslag op website) Naar aanleiding van deze bijeenkomst zijn twee artikelen geschreven waarbij ook de uitspraak van het college voor de Rechten van de Mens en andere uitspraken is meegenomen. Stereotypering van ras en sekse, met name als het gaat over de inschatting van toekomstig arbeidsvermogen, is een onderwerp, waarin de komende jaren nog veel te doen is voor de VVR.

III. b. ALV en boekuitreiking Eva Cremers

Op het Rapenburg in Leiden werd een vervroegde ALV gehouden, tijdens welke aan Eva Cremers het erelidmaatschap van de VVR Clara Wichmann werd uitgereikt. Zij is thans het enige erelid van de VVR, een welverdiende eretitel vanwege haar verdiensten voor de vrouwenzaak in het algemeen en de VVR in het bijzonder.

Aansluitend werd de bundel: 'Betogen voor Recht en Verandering' gepresenteerd. Het is een bundeling van de belangrijkste bijdragen die Eva de afgelopen jaren heeft geleverd op vijf thema's: gelijke behandeling algemeen, de positie van zwangere zelfstandigen, voorkeursbeleid voor vrouwen, het bewijs van discriminatie en de rechtspositie van huishoudelijk personeel. Eva droeg haar boek op aan haar dochter en kleindochter, daar aanwezig, en ook aan AnneJet Swarte. Deze drie vrouwen zullen haar werk, een onverdroten pleidooi voor gelijkberechtiging van de vrouw, moeten gaan voortzetten.

III. c Lustrumcongres: 'Recht zonder M/V?' Afschaffen van sekse als juridische categorie?

Zoals al in het werkplan was aangegeven, lag een van onze prioriteiten voor dit jaar in het viertal van het 10-jarig/ 30-jarig bestaan van de VVR.

De lustrumcommissie onder leiding van bestuurslid Joke Swiebel heeft een indrukwekkend programma georganiseerd.

Na een terug- en toekomstblik van de voorzitter, loodste de dagvoorzitter Kirsten van den Hul de keynote sprekers Mieke Aerts, hoogleraar politieke vrouwengeschiedenis en Saskia Wieringa, hoogleraar antropologie, en daarna het panel met een spannende mix aan leden, vaardig door de middag. Een vol bezette zaal mengde zich actief in het debat.

Een algemene eenduidige conclusie was er na het debat niet te trekken vanwege het bewust brainstormend karakter van het congres. Wel is duidelijk geworden uit de discussie dat er geen principiële bezwaren tegen het weglaten van seksevermelding lijken te zijn. Waar sekseregistratie nuttig en nodig is, zijn er alternatieven, die overigens op dit moment ook al worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld bij onderzoek. De discriminatie van vrouwen in het dagelijks leven zal door het opheffen van het m/v-onderscheid natuurlijk niet direct worden opgeheven, maar het is misschien wel een duwtje extra in de goede richting (verslag op website).

III. d Gat zwangerschap- en bevallingsuitkering 2004-2008.

Een korte tijd (2004 en 2008) was geen sprake van een (publieke) zwangerschapsuitkering voor zelfstandig werkenden. Zes vrouwen hebben met steun van PPF en VVR dit aangevochten maar zijn niet in het gelijk gesteld. Het VN-Vrouwenrechtencomité (CEDAW) achtte de klacht van zes zwangere zelfstandigen uit Nederland echter gegrond. De Staat moet deze vrouwen de gemiste zwangerschapsuitkering en de anderen slachtoffers compenseren.

Het Kabinet meent niet aan deze uitspraak hoeven te voldoen. De VVR heeft de Tweede Kamer een uitgebreide reactie gestuurd waarin wordt aangegeven dat deze afwijzende houding ten aanzien van de zes klaagsters niet legitiem is.

De FNV heeft sinds medio 2014 een meldpunt waar zo'n 350 vrouwen zich hebben gemeld. De VVR, het Netwerk VN-Vrouwenverdrag, en het Proefprocessenfonds trekken gezamenlijk op bij acties en het voeren van juridische procedures.

III. e Huishoudelijk en dienstverlening deeltijders aan huis

- Advies en Kamerdebat

Het kabinet heeft op 17 oktober jl. een reactie aan de Tweede Kamer gestuurd, waarin is voorgesteld via *flankerend beleid* de positie van deeltijd huishoudelijk personeel te verbeteren. De uitzonderingspositie blijft in de kabinetsplannen bestaan, maar er zal in de publieke sector minder (oneigenlijk) gebruik van (moeten) worden gemaakt. Daarnaast zal de voorlichting in de private sector geïntensiveerd worden, opdat werkgevers zich beter aan de regels houden en de werknemers hun rechten beter kennen. De VVR is verheugd over deze positieve wendingen in het al jaren durende debat over deeltijders aan huis, maar dringt aan op algemene verbetering van de *rechts*positie van deeltijders aan huis. In een brief aan de vaste commissie SZW van de Tweede Kamer doet de VVR 10 concrete suggesties. Het AO over dit onderwerp (19 november) heeft niet veel nieuws opgeleverd.

- Addendum bij 'Een baan als alle andere?!

In de zomer van 2010 publiceerde de Vereniging voor Vrouw en Recht Clara Wichmann het boek *Een baan als alle andere?! De rechtspositie van deeltijd huishoudelijk personeel* van de hand van Leontine Bijleveld en Eva Cremers. Hoewel de rechtspositie van huishoudelijke hulpen, werksters, nanny's, gezelschapsdames, alfa-hulpen, PGB-zorgverleners en wat dies meer zij als zodanig nog niet gewijzigd is, zijn er tal van ontwikkelingen – mede door het boek geïnspireerd – die een actualisering rechtvaardigen.

Een eerste versie van het addendum is binnenkort gereed. Daarvan zal een PDF met opgemaakte tekst beschikbaar op de website (vrouwenrecht.nl).

III. f De toekomst van VVR Clara Wichmann

Op 23 augustus sprak het bestuur uitgebreid over de toekomst van VVR Clara Wichmann. Wat hebben we in de afgelopen 10 jaar bereikt (veel!), wat zou er de komende 10 jaar op het programma moeten staan (veel!), zijn er onderscheidende eigenschappen van de VVR ten opzichte van andere vrouwenorganisaties, en hoe gaan we dat organiseren?

Ook op 18 september, 30 oktober en 9 december is daar – gedeeltelijk samen met Robert Jan Pabon, communicatieadviseur - over doorgesproken.

Dit alles leidt uiteindelijk tot bespreking van dit onderwerp met alle leden op de extra ALV, die op 29 januari 2015 zal worden gehouden.

III. g. Overige activiteiten (zie ook Activiteitenoverzicht, bijlage 1)

De belangrijkste overige activiteiten:

- 17 juni is de VVR voor het eerst uitgenodigd om deel te nemen aan het Politieke Vrouwenoverleg met de Tweede Kamer over huwelijk (aangaan en scheiden) en huiselijk geweld. Twee VVR leden hebben hierover een inleiding gehouden.

Deze samenwerking is het resultaat van de vele contacten die het bestuur de afgelopen twee jaar heeft gelegd met de vrouwenorganisaties van de diverse politieke partijen. VVR Clara Wichmann is nu een partij, die belangrijk is om in dergelijke overleggen uit te nodigen. De juridische kennis en bijdragen die de VVR op diverse dossiers te bieden heeft, wordt zeer van belang gevonden.

- 18 juni hebbende VVR en PPF een kritische brief geschreven aan de Rechtbank Den Haag en de Raad voor de Rechtspraak over het voornemen van genoemde rechtbank om meer mannen bij de rechtbank te krijgen via voorkeursbeleid. Dit om te voorkomen dat dit voorgenomen besluit van de rechtbank een uitstraling heeft dat het juridisch acceptabel is, naar andere sectoren.

- 19 juni en 5 september overlegde het bestuur met de ministeries van Financiën, V&J en SZW over de bijdrage van de VVR over de opting-in regeling ten behoeve van prostituees. Deze bijdrage is geschreven en ingebracht in het kader van de (wettelijk verplichte) evaluatie van de opting-in regeling. Deze evaluatie is onlangs verschenen en noopt tot actie van de VVR, samen het Landelijk Platform Positieveverbetering Prostituees.

- 3 oktober en 27 oktober werden cafés 'Zelfbeschikking' bijgewoond. Dit was een serie bijeenkomsten, georganiseerd door OCW. OCW wilde onderzoeken welke (zelf)organisaties konden inspringen in het gat, dat een terugtrekkend ministerie voornemens is te laten vallen in selfempowering, emancipatie, informatieverschaffing en onderwijs op het gebied van zelfbeschikking over eigen leven en leefomstandigheden. Het was een genot om te zien, hoe vooral veel allochtone mannen en vrouwen gedreven werken aan de emancipatie van individuen uit hun gemeenschap. VVR Clara Wichmann is bij deze bijeenkomsten zoveel mogelijk op de kaart gezet.

- 2 december is met steun van VVR en PPF een boeiend seminar over rechtspositie van vrouwen gehouden. De klachtprocedure bij CEDAW is een belangrijk thema bij het seminar. Rikki Holtmaat zat het seminar in Amsterdam voor en sprekers waren advocate Mac Vijn en Leontine Bijleveld (Netwerk VN-Vrouwenverdrag), allen leden van de VVR..

IV. OVERIGE (VASTE) ACTIVITEITEN VAN HET BESTUUR

IV. a. Beantwoorden van binnenkomende vragen

Onverminderd komen vrijwel dagen vragen binnen via de website van de VVR. Waren dit tot nog toe vooral noodkreten van (migranten) vrouwen, die door een echtscheiding en ouderschapsperikelen vast liepen in het systeem. Deze keer overheersten de vragen van zelfstandigen, die zwanger waren tussen 2004 en 2008. Het FNV heeft voor hen een meldpunt geopend waar zij terecht kunnen.

Daarnaar heeft de VVR hen verwezen. Voor het overige verwijst VVR meestal naar (rechts)hulpverleners.

IV. b. Website en Nieuwsbrieven

De actualisatie van de website is bijzonder succesvol. Daarvoor het het bestuur Leontine Bijleveld zeer dankbaar. Steeds meer informatie is daarop terug te vinden. Ook worden gerechtelijke uitspraken die betrekking hebben op vrouwenrechten zoveel mogelijk op de website geplaatst.

De afgelopen periode (mei-december '14) is er 1 Nieuwsbrief verschenen en binnenkort verschijnt de (papier) Nieuwsbrief met uitnodiging voor de ALV op 29 december 2015.

IV. c. Samenwerking en netwerken

Het vorig jaar gehouden overleg met (politieke) vrouwenorganisaties werpt zijn vruchten af. Na het indienen van een gezamenlijk commentaar met andere vrouwenorganisaties op de Hoofdlijnenbrief Emancipatie, heeft

VVR op 27 juni jl. het PVO bijgewoond. Daarnaast wordt in overleg gewerkt aan commentaar op het voorstel tot wijziging/vermindering van partneralimentatie.

Uiteraard is periodiek overleg gevoerd en samengewerkt met het Proefprocessenfonds (zie onder meer over de cassatie in het belang der wet in (zie het vorige jaarverslag), voorkeursrecht voor mannen bij de rechtbank Den Haag, het uitkeringsgat voor zwangere zelfstandigen en de bijeenkomst van 2 december), met Atria en met het Landelijk Platform Positieveverbetering Prostituees.

Over de subsidiëring van het Schaduwverslag CEDAW door het Ministerie OCW is meerdere malen door VVR en het Netwerk VN Vrouwenverdrag overleg gevoerd. Niet zozeer de subsidiëring an sich maar wel over de hoogte van het bedrag. Onlangs is een beschikking uitgebracht waarin vrijwel geheel tegemoet gekomen is aan de vraag.

Het Bestuur VVR

december 2014

ACTIVITEITENOVERZICHT van 1-1-2014 tot 15-12-2014**I. Verrichte activiteiten**

- 20 februari 2014 Deelgenomen aan Expertmeeting “Zelfbeschikkingsrecht in alle levensfasen, georganiseerd door Ministerie VWS en SZW
- 8 maart 2014 Bijgewoond bijeenkomst georganiseerd door Atria: “Maakwerk van de toekomst”
- 8 maart 2014 Deelgenomen aan Flashmob prostituees op de Dam te Amsterdam
- 20 maart 2014 Bijeenkomst VVR Werkgroep Sociaal en Europees Recht over ,,,”
- 31 maart 2014 Bijeenkomst VVR Werkgroep Personen– en Familierecht over dit jaar te behandelen onderwerpen
- 7 mei 2014 Bijeenkomst ‘Vrouwenrechten in de buurt’, VVR medeorganisator
- 3 april 2014 Bijeenkomst Werkgroep Seksueel en huiselijk geweld te Utrecht
- over hoe de zedenpolitie te werk gaat aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden
- 7 mei 2014 Bijeenkomst over economische gevolgen van huwelijk en echtscheiding (VVR mede-organisator)
- 13 mei 2014 Bijgewoond het debat 'Make Europe better for Women!' (Atria)
- 23 mei 2014 Deelname bijeenkomst nav uitspraak CEDAW over het Zwangerschapsvergoeding, in periode 2004-2008, bij FNV, Amsterdam.
- 3 juni 2014 Werkgroep SHG met discussie over een mogelijke samenwerking zijn van de werkgroep SHG met LANZS (Landelijk Advocaten Netwerk Zeden Slachtoffers, sinds kort LANGZS (Netwerk Gewelds- en Zedenslachtoffers) Verder is gesproken over de theorie en praktijk van de Schadevergoedingsmaatregel en de Voorschotregeling.
- 5 juni 2014 Bijeenkomst VVR Werkgroep SER Themabijeenkomst over Discriminatie bij berekening Letselschade
- 13 juni 2014 Bijgewoond presentatie boek Neelie geschreven door Alies Pegtel
- 17 juni 2014 Deelname aan (jaarlijks) Politieke Vrouwen Overleg met de TK
- 18 juni 2014 Brief van VVR en PPF aan de Raad voor de Rechtspraak en de Rechtbank De Haag over voorgenomen voorkeursbeleid voor meer mannen bij de rechtbank
- 19 juni 2014 Gesprek met vertegenwoordigers van de ministeries Financien, V&J en SZW over het VVR advies (Landelijk Platform PP) over de opting-in regeling
- 25 juni 2014 AO van de TK over advies Commissie Kalsbeek over dienstverlening in huis
- 26 juni 2014 ALV VVR Rapenburg 65, Leiden en benoeming tot erelid van Eva Cremers
- 26 juni 2014 Bijeenkomst presentatie boek met de belangrijkste artikelen van Eva Cremers, Rapenburg 65, Leiden
- 23 augustus 2014 Bestuursbijeenkomst over verleden, heden en toekomst
- 5 september 2014 Gesprek met ministeries Financiën (Belastingdienst), V&J en SZW over VVR nota over opting-in regeling en (rechts)positie prostituees
- 18 september 2014 Bestuursbijeenkomst Brainstorm over PR/beeldvorming etc. van de VVR

- 25 september 2014 Bijgewoond Prinsjesdagborrel (Atria)
- 3 oktober 2014 Bijgewoond World Café Zelfbeschikking georganiseerd door ministeries OCW en SZW
- 9 oktober 2014 Brief aan het College voor de Rechten van de Mens over het weigeren van het kabinet om de uitspraak van de CEDAW uit te voeren.
- 23 oktober 2014 Bijeenkomst VVR Werkgroep SER over 'Studerende moeders'
- 27 oktober 2014 Bijgewoond Afsluitende bijeenkomst over zelfbeschikking
- 31 oktober 2014 Brief – samen met PPF -aan vaste commissies SZW van Tweede Kamer en Eerste Kamer over de weigering van minister Asscher/kabinet om CEDAW's uitspraak in klachtprocedure te volgen.
- 31 oktober 2014 Brief – samen met PPF - aan de VC's SZW van de Tweede Kamer en Eerste Kamer waarin wordt aangegeven dat de afwijzende houding van het kabinet/Asscher ten aanzien van uitvoering van de CEDAW uitspraak niet legitiem is.
- 3 november 2014 Bijeenkomst over geweld tegen vrouwen (CRM)
- 12 november 2014 Brief aan vaste commissie SZW van de Tweede Kamer over kabinetsreactie Dienstverlening aan huis: wie betaalt de rekening?
- 13 november 2014 Lustrumcongres 10/30-jarig bestaan VVR
- 27 november 2014 Bijeenkomst VVR Werkgroep migratierecht over het kinderpardon
- 2 december 2014 Seminar Sociale en economische mensenrechten van de vrouw
- 9 december 2014 Bestuursbijeenkomst over toekomst VVR